

עונת הייחוס

שני עונות בחייה של חתולה, שהן היא משתנה לפתע כליל. התולה שקטה ונחמדה, המבירה את היותה בשלווה כספיגת ליטופים וברדיפה אחרי ג'וקים, הפכת לפתע חיה טורפת בג'ונגל.

קלות מוריס בוקעים מגרונה. היא מתגלגלת על גבה, מגופפת באוויר בארבע רגליה. היא צורחת יומם ולילה. היא נדחקת לפינות הרהיטים ומשפשת בהן את צווארה.

זוהי עונת הייחוס. אחרי כמה ימים, אם תטעב השיג את שלו (וגם אם לא), חוררת החתולה להתנהגותה הרגילה. היא שוב שקטה, נורמלית. תופעה זו קיימת אצל חיות רבות. בני אדם משוחררים ממנה. אבל יש אצלם תקופה הדומה לה מכמה בחינות. אני מתכוון לעונת הבחירות. אני פוג מסויים של חיות אנושיות — הפוליטיקאים בכוח ובפועל.

אצל הפוליטיקאים מן המניין, התיקפת המחלה מתונה, כימעט שיגרתי. הפוליטיקאי פשוט מרים את הקול. הוא משמיע לפתע אנשים, שעומם שותה תה במשך ארבע שנים במיזונו הכנסת, בידידות הכי גדולה. הוא מגלה שידירו מאתמול וממחר הוא פושע, בוגד, אידיאט. נבל, נוקל, לא יוצלח, רמאי, צבוע ונגב. זה לא מקלקל את הירידות. הדיף.

כאשר שני פוליטיקאים נפגשים למחרת יום הבחירות, אחרי שהשימוז זה את זה בשצה-קצה, הם קורצים עין זה לזה, מתחבקים כתמול-שילשום, ומשוים את התוצאות, תוך בוז משותף לאורחים הטיס-שים שנגלו בפת. בקיצור, אצלם זהו חלק מן המישחק. לא כן אצל הלא-פוליטיקאים — החוככים שנדבקו בקדחת.

כלונני הוא אדם רגיל, נחמד, שלוו. לא יעלה על דעתו להרים את קולו, לדפוק בשולחן, לשפוך את דם רעוו. עד שבאה עונת הבחירות.

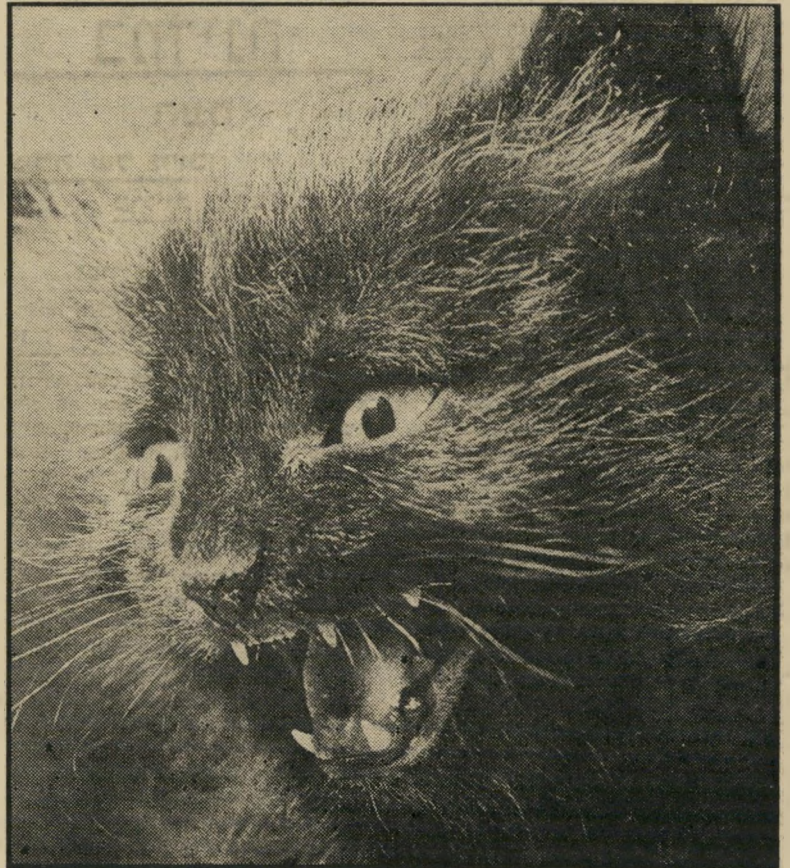
לפתע הופך פלוני לחיה טורפת בג'ונגל. גבו מזדקף, שערותיו סומרות. הדם רועם בעורקיו כמו מפל הניאגרה. מגרוננו בוקע קול פראי, הנשמע כמו אני-אני-אני. האיש מתחיל להתנהג בצורה בלתי-רציונלית. הוא שוכח את כל הכללים שלמד בבית אמו. בגן ובבית-הספר. הוא נוטש את כל דפוסי ההגיון המקובל. יש לו רצח בעיניים ורצח בלב. כשנכנס בו ריבוק זה, אין מה לעשות. אין טעם להתווכח עימו. אין טעם לקרוא לרב או לפסיכיאטר. צריכים פשוט לחכות.

יום אחרי הבחירות נעלם הריבוק כלא-היה. פלוני חוזר להתנהגותו הרגילה, והנהו שוב אדם רגיל, נחמד, שלוו. הוא קצת תשוש, כמו אחרי מחלה קשה או ליד-ביתות. אבד חוץ מזה אין להכיר בו שהיה כד משך כמה חודשים, אחוז טירוף.

איך זה מתרחש? מהם הסימפטומים האישונים? חיים קוסטופולסקי, מזכיר אגודת הרוכז לים המדוסלמים, מתעורר בוקר אחד, נוטל לידיו את זכר, מבטו נתקל בבידיעה קסמה, המספרת שבבחירות לכנסת השמינית יגיע אחווה-החסימה ל-16,000 בערך. לפתע מכה בו מחשבה, כמו ברק. כמה רוכלים מדוסלמים יש במדינה? 2326. לכל אחד מהם יש אשה, אבא, אמו, סבא, סבתא, ושני ילדים מעל לגיל 18. בסך הכל: 18,608. מנדאט בטוח. הוא קופץ ממיטתו כנשוך נחש, והקריאה הנ"ל ממלאה את החדר. אני-אני-אני-אני-אני.

אחה שעה מכין משה חבקוק את נאומו לכנס עולי בוכארה הדרומית. לפתע הוא קופץ, כאילו נעקץ על-ידי דבורה. אירגון עולי בוכארה הדרומית אינו מיוצג! הר מיסלגה העמיתת בפתע שבערה מועמד מבוכארה הצפונית, שכימעט נכנס לכנסת. רק ארבעה מועמדים קודמים היו צריכים למות — מיספר אפסי, בהתחשב בגיל הממוצע של מועמדי המיסלגה. הניע תור בני בוכארה הדרומית! עד מתי עוד יהיו למירמס?

כמה זמן עוד יתייחסו אליהם במיפגנה באה שואכי עצים וחוטפי כים — או הדיף? משה חבקוק קורע את טיטת נאומו, נוטל דף נייר לבן, ומתחיל לכתוב. הם ישמעו ממנו, המנוולים בוועדת-המינויים! וכך, ברחבי הארץ, מכיש הנחש ועוקצת הדבורה, מנהיג תנועת הזאבים הכחולים בשדרות ("דפוק את הדוסקים!"), מייסד הליגה העולמית של המהפכנים הטוריים ("מהפכני כל העולם — התאחדו! אין לכם מה להפסיד מלבד הכסאות בקפה טעמון!"), סגן-אלוף שהשתחרר זה עתה מצה"ל אחרי 23 שנים בשירות ביטחון-

המדינה כקצין-שק"ם ראשי — כולם נאחזים בקדחת. להקים רשימה חדשה! להשיג מקום ריאלי ברשימה קיימת! להיות חברי-כנסת!

אחד הסימפטומים המזוירים של מחלה זו הוא שאדם, שפעל כל חייו למען אידיאל מסויים, מוכן ברגע כזה לתקוע סכין בגבו ללא היסוס. ניקח, למשך, את הדוגמה המא"פת של הרב מאיר כהנא. מאיר כהנא רץ לבחירות. מה זאת אומרת, רץ? דוהר! כהנא כבר נחל בארץ כישלון חרוץ. חודשי פעולתו הרועשת הוכיחו בעליל שהשיטות אשר העלוהו לגדולה באמריקה אינן יעילות בארץ. אין פירושי הדבר שאין בארצנו הקטנטונת פאשיסטים למכר. יש, ברור השם, אבד חוץ המקומי של הפאשיסט המצוי מעדות פאשיזם מתוחכם, איגנט, ליברלי, פאשיזם-עמ'עניוניה, עד פני הפאשיזם הוולגארי הפורה בשוודי ה-חברה האמריקאית.

בבחירות האחרונות צברה רשימת "כן" של הדר' ישראל אלדד-שייב 7591 קולות. זה לא הספיק למנדאט, אבל זה הספיק כדי להוריד מנדאט אחד או שניים מרשימות אחרות של הימין הקיצוני.

ביותר של פרשת זוטרגייט האמי ריקאית שופכים אור על שיטה זו. השבוע הודה ג'ון האג, מי שהיה יו"ר "מיסלגת השלום והחופש" בקליפורניה, שהוא קיבל כספים מירביו, כדי להשתתף בבחירות. "מיסלגת השלום והחופש" היא גוף קיקיוני של השמאל הקיצוני. מנהיגי האגף הימני-הקיצוני של המיסלגה הרפובליקאית סיפקו לגוף זה מכוניות, כסף ואבזורים אחרים, כדי שיוציג מועמדים כמותם איוריי-בחירה שבהם היו סיכויים שוים לרסובליקאים ולדמוקרטים. התיקונה היתה שמועמדי ה"שמאל יגזרו קדחת מן הדמוקרטים, וכך יעזרו לבחירת אנשי הימין. לפני כן נתגלה כי צוות חשאי בבית הלבן פעל באופן שיטתי נגד מועמדים דמוקרטיים בעלי-סיכויים — יוברט האמר, פרי, אדמונד מאסקי, הנרי ג'קסון ואחרים — כדי שג'ורג' מקיגארנר יזכה במועמדות הדמוקרטית לנשיאות. ניכסון היה בטוח שאת מקיגארנר הכושל ינצח ביתר קלות האם מופעדות שיטות כאלה גם בארץ? האם פוערים אצבענו צווי יריבו מיפגנת-השולטון, הקקים רשימות קיקיוניות לשם החזרתם, דשבור אישים בנתיב-רציוניים והתח' ליה אותם באפסים?

החלטה שלקתה בשיעון-האהבה אינה חושבת על גורל גוריה, שיוולודו בעיקבות פגישתה עם בן-זוג בעונה זו. קריאתה הפראית — מיאו-מיאו-מיאו-מיאו — היא אינסטינקטיבית. האיש הזקנה בקדחת-הבחירות אינו חושב עד תוצאת מאמציו. גם הקריאה הפריעה שרו — אני אני-אני-אני-אני — אינה מבטאת את ראיית-הנידוד.

פה ושם נתקף בקדחת איש טוב, שיכול היה למלא תפקיד חיובי בכנסת הבאה. חבל שבגלל קדחת-הבחירות הוא מתנהג בצורה כה בלתי-רציונלית, עד שהוא עצמו הורס כל סיכוי לבחירתו. אבל רוב הקורחים בקדחת זו מהווים קודקציה מזוהה. אינו נכחי חרו לכנסת, מה היו עושים בה? מה היו אומרים? אינו כישורים יש להם דמיון כה תפקיד כשהו? אם ייבחר חיים קוסטופולסקי, נציג הרוכלים המדוסלמים, הוא יוכל לתרום תרומה חשובה בדיון על בעיות הרוכלות, העלולות לצוץ פעם אחת בכנסת השמינית. בשאר 479 ישיבות המליאה של הכנסת הבאה ישתוק, ייעדר או ידבר שטויות. משה חבקוק הצליח לארגן את עולי בוכארה הדרומית, אך מעולם לא גילה שום כישרון אחר. אילו היה נבחר לכנסת, היה מסתובב בה כאחד הצללים התוהים והתועים, המסתובבים במסדרונות של כל כנסת.

אילו רצו אנשים טובים אלה לפעול למען אידיאל פוליטי, ולהקים כוח פוליטי לשם הגשמתו, הם היו עושים זאת בכל ימות השנה, כפי שעשו כל האנשים, בארץ ובעולם, שהקימו כוחות חדשים והצליחו להדר לזורה תפוליטית. הם לא היו נעקצים עדידי הייטיש דווקא ערביה-הבחירות. הכר תקו בטיב העיתות. אבל זוהי, כאמור, תופעה טבעית. היא אהב הסימפטומים המשעשעים של המישטר הדמוקרטי. יש להתייחס אל חולי-הקדחת בבדיחות-לדעת טובת-לב, וברחמנות. אחרי הכל, זה יעבור, יום אחרי גמר העונה, יהיו כל האנשים האלה שוב אזרחים נורמליים די-מרי.